

Politikai
röpiratok

87

87
677

A

VÁLASZTÁSI TÖRVÉNY.

A MAGYAR NÉP HASZNÁLATÁRA,
KÉRDÉSEK ÉS FELELETEKRE

ÁTIRTA
LUGA LÁSZLÓ,
a „Népülés” szerkesztője.

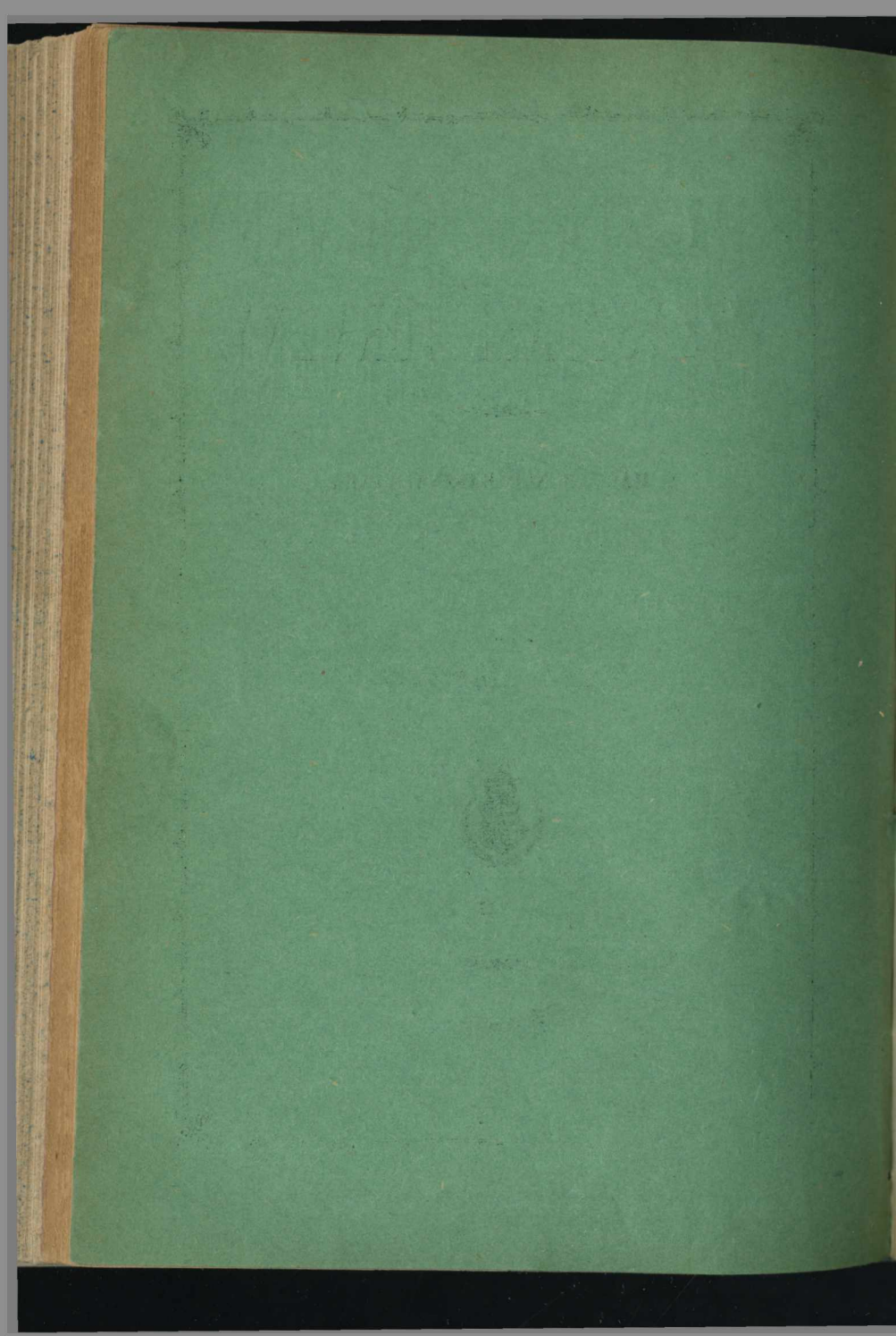

Ára 15 kr.

Egerben.

NYOMATOTT AZ ÉRSEK-LYCEUMI KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁBAN.

1874.

A

VÁLASZTÁSI TÖRVÉNY.

A MAGYAR NÉP HASZNÁLATÁRA,
KÉRDÉSEK ÉS FELELETEKRE

ÁTIRTA

LUGA LÁSZLÓ,

A „NÉPUJSÁG“ SZERKESZTŐJE.

(Utánnnyomás tilos.)

Egerben,

NYOMATOTT AZ ÉRS. LYCEUMI KÖNYVNYOMDÁBAN.

1874.

bibTg 00769254

VALASZTASI TERVEK
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
KÖZTUDOMÁNYOS AKADÉMIA

DE BALLAGI GÉZA.

Kedves polgártársak !

A magyar alkotmány egy igen szép és nagy fontosságú jogot ad a népnek, azt tudniillik, hogy országgyűlési képviselőit maga választja s ez által befolyást gyakorol a törvényhozásra.

E szép jogot a népnek az 1848-ik évi V. törvényczikk adta s eddig eszerint választottuk országgyűlési képviselőinket. Minthogy azonban a körülmények változával e törvényczikk részint hiányossá lett, részint igen sok félremagyarázásra szolgáltatott alkalmat: az 1874. évi országgyűlés, az 1848-ik V. t. cikket részint kijavította, részint, ahol hiányos volt, kipótolta s meghozta az országgyűlési képviselők választásáról szóló 33-ik törvényczikket.

Sok új s a régi választási törvénytől eltérő van az új választási törvényben mind a választó polgárokra, mind pedig a választás módjára nézve. Hogy tehát a választó polgárok tudják és ismerjék: milyen feltétel alatt kapnak szavazati jogot, s hogy tudják egyszersmind e jogot helyesen, a törvényeknek megfelelőleg gyakorolni, e könyvecske a törvény szavaival fog a tudni szükséges kérdésekre világos feleleteket adni.

ELSŐ FEJEZET.

A választókrol.

— *Ki nyerhet választói jogot általán véve?*

Általában az országgyűlési képviselő-választásnál választói jogot nyerhet, valláskülönbség nélkül minden (benszülött vagy honosított polgár) magyar ember — a nőket kivéve — aki 20 éves elmult, de csak úgy, ha az alább felállított mértékek közül valamelyiket megüti.

— *Melyek azon mértékek?*

1-ör a **birtok**, 2-ör az **adó**, 3-ör a **tudomány**, de ezek mellett is csak úgy szavazhat valaki, ha az előbbeni évre **adóját kifizette**. És ez jól megjegyzendő.

※ *Hát a nemes ember nem kap szavazatot?*

Azért, mert nemes ember, nem szavazhat. Azonban azok, kik az 1848. évtől 1872-ig készített, országgyűlési képviselőt választók névsorába már be vannak írva, a választói jog gyakorlatában az új törvény által is meghagyatnak, de csak saját személyökre nézve; gyermekeiket tehát már be nem irathatják választóknak „nemesi“ czimen.

※ *Szabad királyi és rendezett tanácsossal bíró városokban mennyivel kell bírnia valakinek, hogy választói joga legyen?*

Hogy az ily nagyobb városokban valakinek választói joga legyen, szükséges, miszerint ő maga,

A fontosabb kérdések ※-gal vannak megjegyezve.

vagy hitvesével, vagy akár kiskorú gyermekeivel közösen :

a) oly házat birjon, mely legalább 3 adó alá eső szobát vagy boltot foglal magában, melyek után legalább 3 frt adót fizet ;

b) oly földnek legyen birtokosa, mely legalább is 16 frt tiszta jövedelem után van földadóval megróva.

※ *Mennyi legkisebb földbirtokkal kell birnia az országban valakinek, hogy választói joga legyen ?*

Hogy valaki választói jogot nyerjen, a nagy és kis községekben urbéri értelemben vett, legalább is $\frac{1}{4}$ telket kell birnia, vagy ezzel hasonló kiterjedésű birtokot ; az aztán mindegy, ha hitvesével vagy kiskorú gyermekeivel közösen birja is, és ezek közül bármelyikre van is telekkönyvileg írva.

— *Mennyi egy negyed urbéri telekkel hasonló kiterjedésű birtok ?*

Egy negyed urbéri telekkel hasonló kiterjedésű birtoknak a választási törvény azon földbirtokot tekintti, melynek adója legalább annyi, amennyi ugyanazon községben a legkevesebb adóval megrótt $\frac{1}{4}$ urbéri telek adója.

— *Hátha valamely községben nincs urbéri telek ?*

Oly községben, ahol urbériség nem létezett, a legkisebb adóval megrótt $\frac{1}{4}$ urbéri telek mintágyanánt azon szomszéd községben keresendő, amely községben az urbéri telkek ára leginkább hasonló az illető nem urbéres község földjeinek árához. Az ily községekre nézve a választók első összeírása alkalmával a központi választmány egyszer mindenkorra megállapítja : melyik azon szomszéd község, melynek leg-

kisebb adóval megrótt $\frac{1}{4}$ urbéri telke fog mintául szolgálni.

A polgárosított határőrvidéknek Bács- Bodrog, Temes, Torontál és Krassó vármegyékbe bekebelezett részeiben, valamint Szörénymegyében $\frac{1}{2}$ t. i. z. 1600 □ öles hold; Közép-Szolnok, Kraszna, Zárándmegyékben, Kővár vidékén és a Jászkun s Hajdukerületekben pedig nyolcz, 1200 □ öles hold, művelés alatt levő földbirtok tekintendő $\frac{1}{4}$ urbéri telekhez hasonló birtoknak.

— *Mivelés alatt levő földbirtoknak mit nevez a törvény?*

A belsőséget, kertet, szőlőt, szántóföldet és rétét.

※ *Adó után kik birnak választói joggal?*

1) Akik kizáró tulajdonul, akár hitveseikkel, akár kiskorú gyermekeikkel oly házat birnak, mely legalább 105 forintnyi évi tiszta jövedelem után van megadóztatva házbér-adóval;

2) akik földbirtokuk vagy tőkepénzüik, vagy pedig mind a kettőt együttvéve, 105 frt tiszta jövedelme után fizetnek állami adót.

3) Választói joggal birnak azon kereskedők vagy gyárosok, kik szintén legalább 105 frt évi jövedelem után vannak állam-adóval megróva.

4) A szabad királyi és rendezett tanácsu városokban azon kézműves bir választói joggal, aki legalább 105 frt évi jövedelem után fizet állami adót; végre

5) a nagy és kis községekben azon kézművesek, akik legalább egy segéd után fizetnek jövedelmi adót.

— *Jövedelmi adó után kik még választók?*

Minthogy a jövedelmi adó I. II. és III. osztály szerint vettetik ki, tehát aki az első osztály szerint legalább 105 frt, a második osztály szerint legalább 700 frt jövedelem után fizet jövedelmi adót, az választó. — Az állami, törvényhatósági és községi tisztviselők, kik a II-od osztályu jövedelmi adó alá tartoznak, akkor birnak választói joggal, ha legalább 500 frt évi jövedelem után fizetnek jövedelmi adót.

Megjegyzendő, hogy mindezekről, mind pedig az előbbeni kérdésben említettektől megkívánja a törvény, hogy ha adójuk után akarnak a választók névjegyzékébe fölvetetni, ki kell mutatniok, miszerint már az előbbi évben legalább az említett jövedelem után fizettek állami adót.

— *Kik azok, akik tudományuk és hivatalos állásuknál fogva, tehát a jövedelemre való tekintet nélkül birnak választói joggal?*

Jövedelmükre való tekintet nélkül választói joggal birnak: a magyar tudományos akadémia tagjai, a tanárok, akadémiai művészek, tudórok, ügyvédek, közjegyzők, mérnökök, sebészek, gyógyszerészek, az okleveles gazdák, okleveles erdészek és okleveles bányászok, a lelkészek, segéd-lelkészek, községi jegyzők, iskolai tanítók és az okleveles kisedővok azon választó kerületben, melyben állandóan laknak.

A lelkészek és segéd-lelkészek választói jogának gyakorlatához megkívántatik azonban, hogy mint ilyenek valamely egyház-községben hivatalos alkalmazásban legyenek.

A tanárok, iskola-tanítók, kiseddóvók és községi jegyzők pedig választói joggal csak az esetben bírnak, ha illető állomásukra törvényszerint kinevezettek, választattak, vagy hivatalukban megerősítették.

※ *A választók névjegyzékébe kik nem írhatók be?*

A választók névjegyzékébe föl nem vétethetnek s eszerint választói jogot sem gyakorolhatnak:

1) Azok, kik a választók összeírásának megkezdéseig, vagy a következő években a választók névjegyzékének kiigazítási határidejéig, mult évi egyenes adójukat le nem fizették. A választók névjegyzékének kiigazítása pedig évenként május hónapban fogja kezdetét venni, eddig tehát mindenki fizesse le az előbbeni évről fennmaradt adó-tartozását, mert különben a választók közé föl nem vétetik. *)

2) Választói joggal nem bírnak, akik atyai, gyámi vagy gazdai hatalom alatt állanak, mint a kereskedő és iparos tanoncok, a köz- és magán-szolgálatban álló szolgák és cselédek. — A gazdatiszteket nem tekinti a törvény gazdai hatalom alatt állóknak.

*) Jegyzet. A választói névjegyzék kiigazításáig mintegy öt hónapja lesz minden adófizető polgárnak, hogy az előbbeni évből fölmaradt adó-hátralékot lefizethesse. Most azonban első alkalommal alig van hátra egy hónap a választók összeírásáig, mivel az országgyűlés megkésett az új választási törvény készítésével, azért azon adófizető polgárok, kik választói jogukkal élni akarnak a jövő képviselő-választásnál, igyekezzenek legfeljebb január hónapban 1874-ik évi adó-hátralékukat befizetni.

— *Hát a katonák, honvédek, tengerészek választók-e?*

Nem választók mindaddig, míg rendes szolgálatban állnak, vagy csak ideiglenes szabadságra vannak haza-bocsátva. Ellenben azok, akik a rendes időt kitöltötték s csak ellenőrzési szemlére vagy ideiglenes fegyver-gyakorlatra vannak behíva, azok már birnak választói joggal, ha van annyiok, hogy a választók névjegyzékébe beirathatják magukat.

A pénzügyőrök, adó- és vámőrségi legénység, a csendőrök, az állami, megyei és községi rendőrség legénysége (hajdu, pandur) a választók névjegyzékébe föl nem vétethetik

 Végre azok sem gyakorolhatják választói jogukat :

- a) kik valamely büntett vagy vétség miatt fogságra vannak ítélve, a büntetés ideje alatt ;
- b) kik vizsgálati fogságban vannak ;
- c) kik választói joguk elvesztésére ítéltettek, s
- d) a vagyoniilag megbukottak, míg a csőd meg nem szüntettetett. *)

✱ *Kétség esetén mivel kell igazolni, hogy valaki választó?*

Ha kétség támadna, vajjon megillet-e valakit a választói jog? ezt igazolhatja vagy adókönyvével.

*) Jegyzet. E négy pont alatt említették, ha egyéb-iránt jogosan beirathatják magukat a névjegyzékbe, be is fognak iratni, de külön a többitől, s annak idejében szavazhatnak is, ha bizonyítvánnyal igazolják, hogy a büntetést kiállották, vagy hogy ellenök a csőd megszünt.

vagy az adóhivataltól kivett bizonyítvánnyal, vagy a B) tabella kivonatával.

Ha valakinek föld- vagy ház-tulajdonjoga vonatnék kétségbe, ezt telekkönyvi kivonattal igazolhatja, vagy pedig más, tulajdonjogát bizonyító okirattal.

※ *Hát olyan helyen, hol telekkönyv van ugyan, de a birtok még nincs a tulajdonos nevére írva, mivel lehet igazolni, hogy ingatlan jószágot bir s ennek alapján választó?*

Az olyannak, akinek még nincs nevére írva az ingatlan birtok, a választói jog meg fog adatni, ha bebizonyítja, hogy

- a) az ingatlant csakugyan birja ;
- b) hogy az ingatlan, melyet bir, bármi uton őt illeti ;
- c) hogy a tulajdonjog átruházása már folyamatban van ; vagy pedig a vagyon-átruházásról kötött jogügylet százalékolás végett az adóhivatalnak bejelentetett ;
- d) hogy az ingatlan után járó adót ő fizeti, vagy ha más által fizettetik is, de az ő helyette fizeti.

Természetes, hogy ez esetekben csak akkor illet valakit a választói jog, ha az, kinek nevére a tulajdonjog a telekkönyvbe be van jegyezve, e joggal élni nem akar.

※ *Hátha többek nevére van a birtok telekkönyvileg bekebelezve, ki akkor a választó?*

Ha a birtok oly nagy, hogy valamennyi tulajdonosra jut akár terjedelemre, akár jövedelemre

nézve annyi, amennyit a törvény a választói jog gyakorlására megkíván, akkor ahány a tulajdonos, annyi a választó. Ha egynek sem jut a birtokból annyi, egy sem választó.

— *Zálogban birt birtoknál kinek van választói joga?*

Annak, aki azt zálogban bírja, s mindaddig mig azt bírja.

 Aki választói joggal bír, az mind szavazhat a választásnál?

A képviselő-választásnál csak azon választói joggal bíró polgárok szavazhatnak, akik az összeírást, vagy a névjegyzék kiigazítását megelőző évre adójukat kifizették s a választók névjegyzékébe bevannak írva.

MÁSODIK FEJEZET.

A választók névjegyzéke.

— *Ki fogja készíteni a választók névjegyzékét?*

A választók névjegyzéke a következő módon fog készítettetni:

Minden vármegyében és minden oly városban, mely képviselőt küld az országgyűlésre, a képviselő-választások vezetésére egy központi választmány alakíttatik. A választó polgárok névjegyzékének összeírására és e névjegyzék évenként való kiigazítására a központi választmány minden választó kerületre nézve egy három tagból álló **összeíró küldöttséget** választ.

Ez összeíró küldöttség elnöke köteles napot ha-

tározni, hogy melyik nagy községben és a kis községek közül abban, hol a körjegyző lakik, mikor fog az összeírásra megjelenni. E határ-napot a községi előljáróság az összeírás előtt legalább is 8 nappal köteles tudatni minden községben.

A választók összeírása tehát hivatalból fog történni s épen ezért a községi előljáróság köteles az összeírásnál jelenlenni, és az összeíró küldöttségnek a szükséges felvilágosításokat megadni.

※ *Szükséges-e, hogy mindenki személyesen jelenjék meg a beiratásnál ?*

Nem szükséges, (de tanácsos) mert aki a törvény szerint csakugyan bir választói jogosultsággal, azt beírják választónak. Hapedig valakit kihagytak volna a névjegyzékből, miután az néhány nap a községhezán ugyis ki lesz téve, mely idő alatt azt a községi előljáróság egy tagjának jelenlétében mindenki megtekintheti és le is másolhatja, tehát mindenki felszólalhat önmaga vagy bárki más mellett.

※ *Az összeírásnál melyik év adója után fogják meghatározni: bir-e valaki adófizetés alapján választói joggal ?*

Most az első névjegyzék készítésénél, vagyis az első összeírásnál az 1874-ik évre kivetett adó vétetik alapul; a névjegyzék minden máskori kiigazításánál pedig azon évi adó fog alapul vétetni, amely évben a kijavítás történik.

— *A mostani összeírás meddig lesz érvényes ?*

A mostani összeírás szerint összeállított első névjegyzék érvényes lesz 1876-ik év utolsó napjáig s eszerint e névjegyzék legközelebbi kiigazítása 1876. májusban fog megkezdetni, a következő évre.

— *Mikor fog az összeírás tartatni?*

A választók névjegyzéke csak egyszer, és pedig 1875. évben fog összeírtni; azután pedig minden év május hónap első napjaitól június 15-ig fog kiigazittatni. A kiigazítás megkezdéseig tehát az előbbeni évi adóhátralékot mindenki kifizesse, aki be akar jutni a névjegyzékbe. Az évenkénti kiigazítás oly módon fog történni, hogy mindazok, kik meghaltak, vagy időközben választói jogukat elvesztették, a névjegyzékből kihagyatnak, ellenben azok, kik választói jogot birnak vagy nyertek, és a névjegyzékbe még be nem irattak, beirattassanak. — Az évenkénti kiigazítás is oly módon fog történni, mint az összeírásról mondtuk. Eszerint tehát a választók névjegyzéke állandóan készen lesz, s csak az évenkénti kiigazításra lesz szükség.

✱ *Több helyen is be lehet iratnia magát választónak?*

Nem, minden választó csak egy helyen irathatja be magát. Ha több helyen van valakinek birtoka, akkor abban a községben lehet választó, amelyben akar.

✱ *Hátha hiba csuszott be a választók névjegyzékébe, valaki például kihagyatott abból, vagy olyan iratott be, kinek a törvény nem ad választói jogot: mi történjék akkor?*

Minthogy az elkészített névjegyzék bizonyos kitűzött napokon a községházánál ki lesz téve, s reggeli 8 órától 12-ig, és délután 2 órától 6 óráig, ezt mindenki megtekintheti, saját személye mellett felszólalhat, sőt joga van felszólalni azok ellen is, kik netalán jogtalanul vétettek volna fel a névjegyzékbe.

De ha aztán valaki saját, vagy más nevének a választók névjegyzékébe leendő fölvétele végett, vagy hogy abból valaki kitöröltessék, az összeíró küldöttség, vagy a központi választmány előtt tudva hamis, hamisított és valótlan-ságot tartalmazó okiratot használ, az 500 frtig terjedhető birsággal, vagy 3 hónapig terjedhető fogsággal büntetendő.

— *Mit kell még megjegyezni a felszólalásra nézve?*

Azt, hogy a felszólalást, a névjegyzék nyilvános kitétele után tiz nap alatt írásban kell beadni, s hogy még a beadott felszólalás ellen is lehet kifogást tenni a névjegyzék kitételétől számított 20 nap alatt. És ezt bárki megteheti.

— *Mi történik aztán az így írásban beadott felszólalással?*

A községi előjáróság köteles azokat a központi választmánynak beküldeni, s a központi választmány köteles ismét a felszólalásokra minden év szept. 2-áig határozatot hozni. Aki felszólalása elintézésével nincs megelégedve, az a királyi kuriához fellebezheti ügyét. A központi választmány aztán ugy köteles kiigazítani a névjegyzéket, amint a királyi kuria kijavítani határozta.

— *Mikorra kell teljesen összeállítva lenni a választók névjegyzékének?*

Minden év december 30-ik napjára s az így kiigazított névjegyzék mindig a következő évre érvényes.

HARMADIK FEJEZET.

A választásról.

— *Miután már tudjuk, hogy a törvény kinek ad választói jogot, s hogy a választók névjegyzéke mi módon készül vagy igazíttatik ki évenként, most az a kérdés: kit lehet képviselőnek választani?*

Képviselővé választható mindenki, aki választó polgár, ha életének 24-ik évét betöltötte, valamelyik választói névjegyzékbe be van írva s magyarul tud. Azonban az, ki ez új törvény életbe lépte után gyilkosság, rablás, gyújtogatás, lopás, orgazdaság, okmányhamisítás, csalás, hamis bukás és hamis eskü miatt elítéltetett, nem választható képviselővé.

✱ *Hol lesz a szavazás?*

A választó-kerületek székhelyén,*) egy vagy több szavazatszedő küldöttség előtt, éspedig ugyanazon vármegyében vagy városban egy napon.

✱ *Milyen rendben lesz a választás?*

Először is a választási székhelyen lakó választók szavaznak; azután a többi községek vagy városrészek választói következnek azon sorrendben, amint azt a központi választmány előre meghatározta.

✱ *Ahol két, vagy több képviselőjelölt van, hogyan fog történni a szavazás?*

Minden község vagy városrész választói külön aszerint, amint egyik vagy másik jelöltre szavaz-

*) Jegyzet. Míg a törvény másképp nem intézkedik, a régi választási helyek megmaradnak.

nak, bocsátandók a szavazásra; vagyis először az egyik, azután a másik párt választói fognak leszavazni.

✱ *Milyen sorrendben?*

Mielőtt a választói székhelyen lakó választók szavazni kezdenének, az elnök sorsot huz, hogy melyik párt emberei szavazzanak előbb. A többi községeknél pedig felváltva illeti az egy jelöltre szavazókat az elsőség. Vagyis, hogy példával világosítsuk föl: Ha például *X* és *Z* párt van, s az első községnél az elnök az *X* pártnak huzta a sorsot, már a következő községből a *Z* párthoz tartozók fognak először szavazni, a harmadik községből megint az *X* párt, és így tovább fölváltva.

✱ *Vajjon szavazhat-e az, aki a szavazástól elkésett, midőn az ő községebeliei szavaztak?*

Igen is szavazhat, a többi választók szavazása után.

 Nyilvánosan vagy titkosan fog-e történni a szavazás?

A szavazás nyilvánosan előszóval fog történni.

✱ *Mire kell a szavazásnál vigyázni?*

1) A szavazásnál vigyázni kell, hogy a képviselő-jelölt nevét a szavazó értelmesen mondja ki. A keresztnemet nem szükség említeni, vagy ha hibásan mondatott is ki, azért a szavazat érvényes, ha azon egy vezetékneven csak egy képviselő-jelölt van az illető kerületben.

2) A szavazót nem szabad a szavazásnál utbagazítani vagy rábeszélni. Csak a szavazatszedő küldöttség elnöke intézhet kérdést a választóhoz.

✱ *Csalási szándékból nem szavazhat-e valaki más helyett?*

Nem, mert míg valamely község vagy városrész választói szavaznak, két községi előjárónak kell jelenlenni a szavazásnál s ezeken kívül még minden párt a községből egy-egy bizalmi férfit nevez a maga részéről a szavazáshoz, kik vigyázni tartoznak, hogy csak az szavazzon, aki választó. — Ha mégis valaki más neve alatt szavazna, vagy más neve alatt jelentené magát a szavazásra, vagy aki egy választó-kerületben kétszer vagy több helyütt szavazna: az 200 frtig terjedhető pénzbírsággal, vagy 6 hétig terjedhető fogsággal büntetendő. Hasonló büntetés van szabva azokra is, akik az ilyen visszaélésekhez segédkezet nyújtanak.

— *Hány szavazattal választható a képviselő-jelölt képviselővé?*

Csak általános szavazat-többséggel, vagyis ha az összesen beadott érvényes szavazatok felénél nagyobb számú szavazatot nyert. Ha több jelölt közül egyik sem nyert általános többséget, ekkor újra szavaznak a választók azon két jelöltre, akik aránylag legtöbb szavazatot nyertek. Az új választási határnapot a központi választmány tüzi ki. — Ha két jelölt egyenlő számú szavazatot nyert, szintén új választás fog tartatni.

K Megjegyzendő, hogy a választónak az összeírásnál vagy a választásnál semminemű fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad; mert aki a választás színhelyén a rendet zavarja, oda botot, vagy fegyvert visz, és azt a rendre felügyelőnek, az ő felszólítására rögtön át nem adja,

az három naptól egy hónapig terjedhető fogsággal büntetik meg.

NEGYEDIK FEJEZET.

A korteskedés és egyéb kihágások büntetéséről.

✱ *Szabad-e korteskedni?*

A korteskedést a legszigorubbán tiltja a törvény, midőn azt mondja, hogy aki a választónak, vagy a választó családja valamely tagjának pénzt, pénzértéket, vagy más hasznot ad vagy ígér, vagy azt valami haszon elvonásával fenyegeti azon célból, hogy bizonyos jelöltre szavazzon, vagy ne szavazzon, vagy szavazni ne menjen, vagy azért szutyongatná, mert más jelöltre szavazott vagy nem szavazott: az ilyen választói jogát 3 évre elveszti s e z e r forintig terjedhető pénzbírsággal, vagy 6 hónapig terjedhető fogsággal büntetendő.

Hasonló büntetés éri azon választót is, aki a fentebb említett célból adott pénzt vagy más hasznot elfogadta, vagy ha az ő tudtával családja valamely tagja fogadta el a megvesztegetésre szánt értéket vagy hasznot.

✱ *Étetni vagy itatni szabad talán?*

Épen úgy nem szabad, mint az előbb említett célból nem szabad vesztegetni, vagy megvesztegetni magát, mert aki etet vagy itat s aki ezen etetést vagy itatást elfogadja, épen úgy fog büntettetni, mint az előbbeni kérdésre adott felelet mondja.

※ *Szabad-e szóval vagy kortes irat terjesztése által izgatni?*

Nem szabad; mert aki nyilvánosan szóval, vagy irat terjesztése által a föld-osztás mellett izgat, vagy valamely nemzetiség, urak vagy mások, vagy valamely vallás ellen lázít, ugy szintén, aki a törvények elleni engedetlenségre sarkalja a népet: az választói jogának három évre felfüggesztésével és 1500 frtig terjedhető pénzfizetéssel, vagy egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

※ *Hát a kormány ellen szabad-e lázítani?*

Azt szükségtelen is említeni, hogy a király személye szent és sérthetetlen, hanem aki az ország alkotmányának törvénytelen módon való megváltoztatására, vagy a magyar állam egysége ellen izgat, az nemcsak hogy választói jogát 3 évre elveszti, hanem ezenfelül 1 évtől 5 évig terjedhető börtönnel büntetendő.

※ *A pártok gyűléseiről, a zászlóról stb. szól-e a törvény?*

Igen is szól, és a pártok nyilvános gyűléseire, ünnepélyeire s körmeneteire nézve azt rendeli, hogy ha a párt ilyeneket tartani vagy rendezni akar, egy nappal előbb be kell azt jelenteni a városi vagy községi előljáróságnál, s a gyűlésekben, ünnepélyeken stb a bíró vagy a város polgármestere jelen lehet, a község előljárósága pedig egy megbízott embert küldhet ezekre. Aki az ilyen nyilvános pártgyűlést, pártünnepélyt, körmenetet rendezte, de a hatóságnak be nem jelentette, az 100 frtig terjedhető bírsággal, vagy 20 napig terjedhető fogsággal büntetendő.

A párt vagy jelölt zászlóját nem szabad kitűzni

a templomra, állami, törvényhatósági, városi vagy községi épületekre és nyilvános iskolákra. Aki mégis tiltott helyre a zászlót kitűzte, vagy kitűzését parancsolta, az épen úgy büntethető, mint előbb mondtuk.

De azt is ugyanazon büntetés éri, aki a nem tiltott helyre kitűzött zászlót erőszakosan elvinné vagy letépné.

— *Mily visszaélést vagy kihágást büntet még a törvény?*

500 forintig terjedhető pénzbírsággal, vagy 3 hónapig terjedhető fogsággal büntetendő még az is, aki az összeíró, szavazatszedő küldöttség, vagy a központi választmány tagjait, vagy általában azokat, kik a választási törvény rendeletének végrehajtásával vannak megbizva, hivatalos működésük ideje alatt akár szóval, akár tettel, akár más módon bántalmazza, ragalmazza, vagy becsületsértő kifejezésekkel megtámadja, vagy mások megbotránkoztatására nyilvánosan meggyalázza.

Választói jogának 3 évre leendő felfüggesztésével és két évig terjedhető börtönnel büntethető az, aki a választási ügyekben működő küldöttségeket, hivatalos eljárásukban fenyegetésével vagy erőszakkal meggátolja, vagy másokat hivatalos eljárásuk meggátolására izgat.

— *A választásnál garázdálkodókra minő büntetést szab a törvény?*

Aki valamely választót választói jogának gyakorlásában erőszakkal vagy büntetésre méltó cselekedetek által, fenyegetéssel megakadályoz, 500 forintig terjedhető pénzbírsággal, vagy 3 hónapig terjedő fogsággal büntetendő.

Aki pedig a választási helyen erőszakoskodik avégett, hogy a választást meg ne lehessen kezdeni, vagy hogy a választás félbeszakittassék, vagy meg-
hiusítottassék, az olyan a választói jognak 3 évre fel-
függesztésével és 1 évtől 3 évig terjedhető börtön-
nel büntetendő.

— *De hátha a választásnál működő bizottsági tagok hibáznak?*

Azoknak sem kedvez a törvény, sőt szigorub-
ban bünteti őket, mint a választókat, ha a törvény
ellen vétének.

FÜGGELÉK.

Erdélyország választóiról.

Erdélyország nagy és kis községeiben földbir-
tok alapján választói joggal bírnak azok :

a) kik a jelenleg fennálló földadó-kataster alap-
ján 84 frt, ha pedig első osztályú adó alá eső ház-
zal bírnak, 79 frt 80 kr., és ha házuk másod- vagy
magasabb osztályú adó alá esik, 72 frt 80 kr tiszta
jövedelem után fizetnek földadót.

A jelenleg fennálló földadó-kataster kiigazítása
vagy új kataster felvétele esetén a fenkitett jöve-
delmi összegek, azon arányban változnak, amely-
ben az erdélyi részeknek a jelen földadó-kataster-
ben kitüntetett összes tiszta földjövedelme a kiiga-
zított katasterben felvett összes tiszta földjövedelem-
hez állani fog.

b) akik föld-, ház-, I. vagy III-ad osztályú jövedelmi adó alá eső, összesen legalább 105 firt évi tiszta jövedelem után fizetnek államadót.

Ezekon kívül mindenik község, mely az 1791-beli 12-ik törvényczikk nyomán jogositottakon kívül legalább 100 füstöt számlál két, kisebb községek pedig egy szabadon választott képviselő által folynak be a követválasztásba.

Az érintett községekben a füstök számának megállapítása s a községi képviselők választása iránt, a központi választmány felhívására a törvényhatóság akként intézkedik, hogy ezen választás- az összeírás megkezdése előtt legalább 14 nappal megtörténjék.

Ezen választást az 1871. évi XVIII. t. cz. 38. §-ában megjelölt községi választók az azon törvényczikk 49-ik §-ában előirt módon teljesítik.

A megválasztottak az összeíró küldöttség által azon évi néviagyazékbe fölveendők.

Ismétlés.

Az elmondottak után minden magyar polgárnak, akinek akár birtoka, akár adója, akár tudománya után választói jogot ad a törvény, legelső kötelessége, hogy

I) a névjegyzék összeírását vagy kiigazítását megelőző évre kivetett állam adóját kifizesse. Aki pedig több évi adóval tartozik, az az összeírást vagy kiigazítást megelőző év első napjától, az összeírás vagy kiigazítás megkezdéseig hátralékban levő adójából legalább annyit fizessen le, amennyi az előbbeni év összes egyenes államadója *). Aki ezt nem teszi, a választók közé be nem iratik.

II.) Minden választói joggal bíró polgár résen legyen, hogy midőn a választókat összeírják, vagy a névjegyzéket kiigazítják, azok kine maradjanak, akiknek a törvény választói jogot ad, olyanok pedig beneírassanak, akiket a választói jog nem illet.

Örködjünk alkotmányos jogaink felett!

*) Példa. Akinek 1874-re föld, ház, személyes kereseti és jövedelmi adója összesen felteszem 20 frtra rug, de még ezelőttről is van sok hátraléka, azért ha ez év első napjától kezdve 1875. februárig, már t. i. az összeírás, illetőleg kiigazítás megkezdéseig, 20 frtot befizetett, akkor beírják a választók közé, hanem azt a 20 frtot a hátralék törlesztésére veszik be, s nem a folyó évi adóba. — Szóval: legalább annyit mindenkinek be kell fizetni, amennyi az 1874-iki évi egyenes államadója.

ELIZABETH S. B. ...

A. ...

...

...

...

...

EGERBEN, a lyceumi nyomdában,
vagy a „Népujság“ szerkesztőségénél
kapható:

**A választási
t ö r v é n y**

jelen népszerű kiadása.

10 példány ára	1 frt 25 kr.
25 ” ”	3 frt.
50 ” ”	5 frt.
100 ” ”	9 frt.

